

CUMHURBAŞKANI KARARI

Karar Sayısı: 8039

Ekli "T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Hazine Faiz Destekli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Karar"ın yürürlüğe konulmasına, 4603 sayılı Kanunun 3 üncü ve 5570 sayılı Kanunun 1 inci maddeleri gereğince karar verilmiştir.

29 Aralık 2023

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

**T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş. VE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİNCE
TARIMSAL ÜRETİME DAİR HAZİNE FAİZ DESTEKLİ YATIRIM VE İŞLETME
KREDİSİ KULLANDIRILMASINA İLİŞKİN KARAR**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kararın amacı, 27/12/2006 tarihli ve 5570 sayılı Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi ve Kâr Payı Destekli Fon Kullanılmasına Dair Kanun uyarınca, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından Hazine faiz destekli tarım kredisi kullanılmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kararda geçen;

a) Bakanlık: Hazine ve Maliye Bakanlığını,

b) Banka: T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'yi,

c) ELÜS: 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında faaliyet gösteren lisanslı depo işletmelerinin, aynı Kanuna dayanılarak hazırlanan Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliğine göre düzenlediği elektronik ürün senetlerini,

ç) Faydalanıcı: Karar kapsamında kredi kullanacak olan;

1) Gerçek ve tüzel kişi üreticileri,

2) Sözleşmeli üretim yaptıran gerçek ve tüzel kişileri,

3) Tarımsal amaçlı örgütleri,

4) Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğünü (TİGEM),

5) Yalnızca lisanslı depo yatırımlarına münhasır olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları ile bunların iktisadi işletmelerini,

6) Yalnızca ruhsatlı kuyulardan ve diğer kaynaklardan su çıkarmak ve bu suyu üyelerine dağıtmak amacıyla tesislerinin elektrik ihtiyacını karşılamak amacıyla yapacakları güneş enerjisi sistemlerine ilişkin yatırımlara ve tarımsal elektrik bedeli ödemelerine münhasır olmak üzere, 8/3/2011 tarihli ve 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu hükümlerine göre faaliyet gösteren sulama birliklerini,

7) Tarımsal Ar-Ge firmalarını,

8) Biyo-tarım firmalarını,

9) Tarımsal ürün işleyen firmaları,

10) Lisanslı depoculuk firmalarını,

11) Tarım makineleri parkı işletmelerini,

d) Genel Müdürlük: Hazine ve Maliye Bakanlığı Kamu Sermayeli Kuruluş ve İşletmeler Genel Müdürlüğünü,

e) Kararlar: Bu Karar ile 5570 sayılı Kanun kapsamında aynı konuda çıkarılan daha önceki yıllara ait Bakanlar Kurulu kararları ve Cumhurbaşkanlığı kararlarını,

f) Tarımsal amaçlı örgüt: 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu kapsamında kuruluşuna izin verilen Tarım ve Orman Bakanlığının görev alanı içerisinde yer alan tarımsal amaçlı kooperatifleri, 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu kapsamında kurulan tarımsal üretici birliklerini ve 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Kanunun 10/A maddesi kapsamında kurulan ıslah amaçlı hayvan yetiştirici birliklerini,

g) TTK: Türkiye Tarım Kredi Kooperatiflerini,

ifade eder.

Uygulamaya ilişkin esaslar

MADDE 3- (1) Tarımsal üretime yönelik finansman ihtiyacının uygun koşullarda karşılanması amacıyla Banka ve TTK kredi kullanımına ilişkin usul, esas ve kriterlerine uygun olmak koşuluyla, bu Kararda belirtilen usul, esas, limit ve oranlar dikkate alınarak Banka ve TTK tarafından, Bankaca tarım kredilerine uygulanmakta olan cari faiz oranlarından, kredi konuları itibarıyla EK-1'de belirtilen oranlarda indirim yapılmak ve kredi üst limitleri aşılmamak suretiyle,

1/1/2024-31/12/2026 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) Hazine faiz destekli tarım kredisi kullanılabilir.

(2) İşletme kredilerinde kredi kullandırımı esnasında, yatırım kredilerinde ise işletme döneminden itibaren Tarım ve Orman Bakanlığının bir kayıt sistemiyle (Çiftçi Kayıt Sistemi, Örtüaltı Kayıt Sistemi, Hayvancılık Bilgi Sistemi, Koyun Keçi Bilgi Sistemi, E-İslah Kayıt Sistemi, Su Ürünleri Bilgi Sistemi ve benzeri) takip ve kontrol edilen konularda anılan Bakanlığın ilgili kayıt sistemlerine kayıt olunması esastır. Ayrıca, yatırım kredilerinde, konusuna göre vade boyunca Tarım ve Orman Bakanlığının bir kayıt sistemiyle takip ve kontrol edilen konularda anılan Bakanlığın ilgili kayıt sistemlerine kayıtlı olunması esastır.

(3) Bu Karar kapsamında yalnızca Türkiye Cumhuriyeti sınırları (kara sınırı ve karasuları) içerisinde yapılan tarımsal üretim faaliyetleri için yatırım ve işletme kredisi kullanılabilir.

(4) Birden fazla üretim konusunda kredi talebinde bulunan faydalanıcılara bu kapsamda kullanılabilir kredi üst limiti, krediye konu ürünlerden en yüksek kredi üst limitine sahip ürüne göre belirlenir.

Bu kapsamda;

a) Büyükbaş ve/veya küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ve/veya besiciliği konularında faaliyet gösteren ve bu konularda kredi kullanan üreticilerin mevcut kapasiteleri ile uyumlu yem bitkisi üretimi için kullanacakları krediler,

b) Basınçlı sulama sistemi alımına ve/veya tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına yönelik kullanılacak krediler,

c) Sözleşmeli üretim yaptıran gerçek veya tüzel kişilere, kendi adlarına sözleşmeli üretim konu ürünle aynı ya da farklı konularda yaptıkları tarımsal üretime yönelik kullanılacak krediler,

kredi üst limiti hesaplamasına dâhil edilmez.

(5) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun risk grubu tanımına giren faydalanıcılara bu Karar kapsamında kullanılacak kredilerin toplamı, üretim konuları itibarıyla EK-1'de belirtilen kredi üst limitlerini aşamaz. Risk grubuna giren faydalanıcılar bu Karar kapsamında tek bir faydalanıcı kabul edilir.

(6) Kredi üst limitlerinin hesaplanmasında, geçmiş kararlar kapsamında kullanılan kredilere ve bu kapsamdaki kredilerin ertelenmesine ilişkin olarak yayımlanan kararlar kapsamında ertelenen kredilere ilişkin riskler ve Ziraat Katılım Bankası A.Ş. tarafından Hazine kâr payı destekli finansman kullandırılmasına ilişkin kararlar kapsamında kullanılan finansmanlara ilişkin riskler de dikkate alınır.

(7) İndirim oranlarının kademeli olarak uygulanacağı temel hayvansal üretim ve temel bitkisel üretim konularında kredi kullanacak faydalanıcılar, indirim oranlarından, kullanacakları kredi tutarına göre kademeli olarak yararlanırlar.

(8) Mevcut işletmelerin satın alınmasına yönelik kredilerde de, satın alınacak işletmenin faaliyet konusu itibarıyla EK-1'de belirtilen indirim oranları ve kredi üst limitleri dikkate alınır.

(9) Her bir üretim konusu için EK-1'de belirtilen standart indirim oranları uygulanır. Özellikle kriter olarak belirlenen şartları sağlayan faydalanıcılar standart indirim oranlarına ek olarak bu indirim oranlarından da yararlandırılır. Her halükarda faydalanıcılara uygulanacak indirim oranı %100'ü aşamaz. 2/1/2020 tarihli ve 2015 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Karar kapsamında kullanılan kredilere uygulanan özellikli indirim kriterleri kredinin vadesi sonuna kadar söz konusu Kararda belirtilen oranlarda uygulanır.

(10) Bu Kararda her bir üretim konusu için belirlenen kredi üst limitleri ile bu Kararla aynı dönemde yürürlükte olan Ziraat Katılım Bankası A.Ş. Tarafından Tarımsal Üretime Dair Hazine Kâr Payı Destekli Yatırım ve İşletme Finansmanı Kullanılmasına İlişkin Kararda her bir üretim konusu için belirlenmiş finansman üst limitleri tek bir üst limit olarak dikkate alınır.

(11) Bu Kararın yürürlükte olduğu dönem boyunca kredi üst limitleri her yılın sonunda, takip eden yılın ocak ayının birinci gününden itibaren geçerli olmak üzere Türkiye İstatistik Kurumu tarafından periyodik olarak yayımlanan Tarımsal Girdi Fiyat Endeksine göre revize

edilir. İlgili yıl içinde en son yayımlanmış olan endeks ve bir önceki yıl içinde en son yayımlanmış olan endeks arasındaki yüzdesel değişim esas alınarak kredi üst limitleri aynı yüzdesel değişim oranında revize edilir. Elde edilen değeri aşmamak kaydıyla her bir konu başlığı için kredi üst limiti son altı hanesi sıfır olacak şekilde belirlenir.

(12) İndirim oranlarının kademeli olarak uygulanacağı temel hayvansal üretim ve temel bitkisel üretim konularındaki kademe tutarları, onbirinci fıkrada belirtilen yöntemle revize edilerek elde edilen değeri aşmamak kaydıyla son beş hanesi sıfır olacak şekilde belirlenir.

(13) Revize edilen yeni üst limitler ve kademe tutarları, ilgili yılın ocak ayının birinci gününden itibaren geçerli olmak üzere Genel Müdürlük tarafından Banka ve TKK'ye yazılı olarak bildirilir.

(14) Bu Karar kapsamında kredi tahsis edilecek faydalancıların kredi değerliliklerinin ve kredi tahsis kriterlerinin belirlenmesi, kredi limitleri, vadeleri, yatırım ve ödemesiz dönemlerinin tespit edilmesi, kredilerin teminatlandırılması, özkaynak oranlarının belirlenmesi, geri ödeme koşullarının tespiti ile borçlandırma, kullandırma, takip ve tahsil ve benzeri işlemleri Bankanın ve TKK'nin kendi usul ve mevzuatı dâhilinde yürütülür. Bakanlık, üretim konularına göre farklı özkaynak oranları belirlemeye yetkilidir.

(15) Kredi kullandırılardaki teknik kıstaslar (hayvanların cinsi, yaşı, sertifikasyona ilişkin tanımlamalar gibi), üretim planlamasına ilişkin hususlar, faydalanıclarda aranan şartlar, özellikli kriterler ile bu kriterlerin uygulanmasına ilişkin esaslar ve bunlarla ilgili değişiklikler, Bakanlığın uygun görüşü alınarak Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Resmî Gazete'de yayımlanan tebliğ ile belirlenir.

(16) 2015 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında yatırım kredisi tahsis edilmiş ancak kredilerinin tamamını veya bir kısmını kullanamamış faydalancılar, kullanamadıkları kısım için, 2024 yılı sonuna kadar, söz konusu Karar hükümlerinden yararlanmaya devam eder. 1/1/2024-31/12/2026 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) tahsis edilecek kredilere bu Karar hükümleri uygulanır.

(17) Bu Karar kapsamında kredi kullanmak suretiyle yapılan yatırımlardan sigortaya konu olabilecek varlıklar (ahır, kümes, hayvan ve benzeri), krediye konu tarımsal ürünler ve doğrudan kredi konusu olmamakla birlikte, bu faaliyetin yapılabilmesi için gerekli girdilerin alınması amacıyla kredi kullanılan tarımsal varlıkların (örneğin, yalnızca yem giderlerinin finansmanı amacıyla kredi kullanılan hayvancılık faaliyetlerinde krediye konu olmasa da yem alımına konu hayvanlar ve benzeri) kredi tutarı üzerinden sigorta ettirilmesi zorunludur. Kredi konusu varlığın 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında olması halinde Devlet Destekli Tarım Sigortası aranır. Sigorta mevzuatından kaynaklanan nedenlerle (dönem uyumsuzluğu ve benzeri) kredi kullandırımı sırasında sigorta yaptırılması mümkün olmayan tarımsal ürünlerin sigortası, kredi kullandırım tarihinden itibaren azami 6 ay içerisinde tamamlanır. Hayvansal üretim faaliyetleri ile ilgili sigortalar, Banka ve TKK'nin kendi usul ve esasları çerçevesinde geniş ya da dar kapsamlı olarak yapılabilir.

(18) ELÜS karşılığında, üretimini yaptığı ürünü lisanslı depoya teslim eden faydalanıclara üretim kapasitesine göre; tarımsal amaçlı örgütlere ise ortaklarının/üyelerinin üretim kapasitesine göre, EK-1'de belirlenen kredi üst limitleri içerisinde kalmak kaydıyla, senet tutarının %75'ine kadar ve azami 9 ay vadeli kredi kullandırılabilir.

(19) ELÜS'e bağlanan ürünün üretimine yönelik olarak EK-1'de ELÜS'e konu üretim konusu için belirlenen indirimler ile ELÜS karşılığı krediler için belirlenen indirimlerden aynı zamanda faydalanılamaz. Bu nedenle ELÜS'e bağlanan ürünün üretimine yönelik olarak, evvelce kullanılmış Hazine faiz/kâr payı destekli tarım kredisi/finansmanı bulunması halinde, öncelikle söz konusu risk, tahsil ve tasfiye edilir. Bu işlem, ELÜS karşılığı kullandırılacak krediden mahsup edilmek suretiyle yapılır.

(20) Sözleşmeli üretim modeli kapsamında, üreticiler ile imzaladığı sözleşmeler dâhilinde yetiştirilen ürünü almayı garanti etmek suretiyle tarımsal üretim yaptırılan gerçek ve tüzel kişi üreticilere, söz konusu üretim faaliyetlerinin finansmanı amacıyla EK-1'de belirtilen tutara kadar sözleşmeli üretim kredisi kullandırılabilir. Sözleşmeli üretim yaptırılan kişilerle, sözleşmeli üretim yapan kişilere aynı üretim konusu için mükerrer kredi kullandırılmaz.

(21) Lisanslı depo kriterlerine uygun şekilde depo yaparak söz konusu depoyu işletmek üzere Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğüne kiralayan işletmelerin yatırımları da EK-1'de yer alan ilgili başlık kapsamında değerlendirilebilir.

(22) Tarımsal ürünlerin işlenmesi kapsamındaki kredilerden, 24/5/2023 tarihli ve 7297 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler Yönetmeliğinde tanımlanan mikro ve küçük ölçekli işletmeler yararlanabilir. Tarımsal amaçlı örgütler söz konusu ölçek sınırlamasından muafır.

(23) Aşağıda belirtilen amaçlarla yapılacak güneş enerjisi yatırımlarına ilişkin yatırım kredileri Tarımsal Yenilenebilir Enerji Yatırımları başlığı kapsamında değerlendirilir.

a) Sulama birliklerinin, ruhsatlı kuyulardan su çıkarmak ve bu suyu üyelerine dağıtmak için gerekli elektrik enerjisini üretmek ve/veya karşılamak.

b) Basınçlı sulama sistemi kullanan/kullanacak gerçek ya da tüzel kişi tarımsal üreticilerin, kullandıkları/kullanacakları sulama sistemi için gerekli elektrik enerjisini üretmek ve/veya karşılamak.

(24) Sulama kooperatifleri ve sulama birlikleri ile gerçek ya da tüzel kişi üreticilerin tarımsal elektrik tarifesine tabi elektrik fatura ödemeleri, üretim konusu ayrımı yapılmaksızın, Tarımsal Elektrik Bedeli başlığı kapsamında değerlendirilir. Tarımsal Elektrik Bedeli başlığında yararlanmak isteyen sulama kooperatifleri ve sulama birlikleri ile gerçek ya da tüzel kişi üreticilerin yeni faturalarını ödemek amacıyla bu krediden yararlanabilmesi için birikmiş/normal ödeme günü geçmiş/ödenmemiş/taksitlendirilmemiş tarımsal elektrik borcunun bulunmaması ve taksitlendirilerek ödenen/ödenecek borçları varsa bununla ilgili gecikmiş taksitin bulunmaması gerekir. Tarımsal sulamada kullanılan elektrik tüketimine ilişkin varsa diğer tarımsal desteklerden yararlanan faydalanıcılar, söz konusu başlık kapsamındaki kredilerden faydalandırılmaz.

Doğal afetler nedeniyle kredilerin ertelenmesi/taksitlendirilmesi

MADDE 4- (1) Kararlar kapsamında kullanılan krediler, krediye konu ürünlerin/varlıkların 1/1/2024-31/12/2026 tarihleri arasında meydana gelebilecek doğal afetlerden etkilendiğinin tespit edilmesi halinde, aşağıdaki usul ve esaslar kapsamında kalmak kaydıyla, Banka ve TKK'nın kendi usul, esas ve mevzuatı çerçevesinde, vade tarihinden/hesap devresinden/taksit tarihinden itibaren ertelenebilir ya da taksitlendirilebilir. Bu Karar ile taksitlendirilen tutarlar erteleme kapsamında yer almaz.

(2) Kredilerin bu madde kapsamına alınabilmesi için, doğal afetler nedeniyle oluşacak hasarın kredi vadesinden/taksit tarihinden/hesap devresinden önce (vade/taksit tarihi/hesap devresi tarihi dâhil) meydana gelmiş olması gereklidir.

(3) Bu madde hükümlerinden, birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen koşulları sağlamak kaydıyla, kredilerinin vadesi/taksit tarihi/hesap devresi henüz gelmemiş olmakla birlikte 1 yıl içerisinde dolacak olanlar faydalanabilir.

(4) Bu madde kapsamından yararlanmak isteyenlerin, TARSİM hasar raporu ya da il/ilçe hasar tespit komisyonu karar tarihinden itibaren 1 aylık süre içerisinde ilgisine göre Banka veya TKK'ye yazılı olarak müracaat etmesi gereklidir.

(5) Mücbir sebeplerle hasar tespitinde ve/veya müracaat süresinde gecikme olması ve bu nedenle kredi vadesinin/taksit tarihinin/hesap devresinin geçmesi halinde, mücbir sebebin sona ermesini takip eden 15 gün içerisinde üreticilerin gerekli bilgi ve belgelerle birlikte başvurusu üzerine, ilgisine göre Banka ve TKK tarafından gerekli değerlendirme yapılarak, söz konusu krediler vadesinden/taksit tarihinden/hesap devresinden itibaren bu madde kapsamında ertelenebilir/taksitlendirilebilir.

(6) Ertelenen krediler nedeniyle müracaat süresi sonuna kadar; borcun ertelenmesi halinde ise erteleme süresi sonuna kadar takip işlemi başlatılmaz.

(7) Erteleme işlemi borcun maddi ve şahsi teminatının sükutunu icap ettirmediği gibi borçlunun müşterek borçlu ve müteselsil kefillerine de kefaletten çekilme hakkını vermez.

(8) Hasar tespitlerinin ve hasar oranlarının faydalanıcı bazında belirlenmesi zorunludur. Doğal afetler nedeniyle oluşan hasarların tespitinde TARSİM hasar raporları esas alınır.

TARŞİM'e konu olamayan durumlarda bu tespitler il/ilçe hasar tespit komisyonları tarafından yapılır.

(9) İl/ilçe hasar tespit komisyonlarında kimlerin yer alacağı, hasar tespitlerinin hangi esaslara göre yapılacağı, hangi doğal afetlerin bu kapsamda değerlendirileceği ve uygulamaya yönelik diğer hususlar Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 3 üncü maddenin onbeşinci fıkrası kapsamında yayımlanacak tebliğ ile belirlenir.

(10) Ertelenecek kredi tutarı, hasar oranına %10 oranında risk primi eklenmek suretiyle hesaplanacak oram aşmamak kaydıyla, Banka ve TKK tarafından belirlenir. Yalnızca hasardan etkilenen ürünlere/faaliyete ilişkin krediler bu madde kapsamına alınır. Hasar nedeniyle oluşan sigorta tazminatları ilgili faydalancının kredi borcundan düşülür (mahsup/tahsil edilir). Ertelenecek kredi tutarı, kalan anapara tutarı üzerinden hesaplanır. Anapara ödemesi dışındaki borç ve ferileri ödenmeden erteleme/taksitlendirme yapılmaz.

(11) Yatırım kredilerinde, yalnızca ilgili yılda ödenmesi gereken taksit/kredi tutarı bu madde kapsamında ertelenebilir ya da taksitlendirilebilir.

(12) Bu madde kapsamında değerlendirilecek kredilerin ilgili yılda ödenecek kısmı (işletme kredilerinin onuncu fıkraya göre belirlenecek anapara tutarı; yatırım kredilerinde ise yine onuncu fıkraya göre belirlenecek ilgili yıldaki taksit tutarı) vade tarihinden/hesap devresinden/taksit tarihinden itibaren 1 yıl süreyle ertelenebilir ya da azami 5 yıla kadar taksitlendirilebilir.

(13) Bu madde kapsamındaki kredilere, bu Karar çerçevesinde; üretim konusuna bakılmaksızın 1 yıl süreyle ertelenmesi halinde %25, taksitlendirilmesi durumunda ise %20 oranında faiz indirimi uygulanır.

(14) Bir faydalancı bu madde hükümlerinden aynı üretim konusuyla ilgili olarak art arda en fazla 3 kez yararlandırılabilir.

(15) Sözleşmeli üretim yaptıran gerçek ve tüzel kişiler bu madde hükümlerinden yararlanamaz.

Gelir kaybı tutarlarının hesaplanması, karşılanması ve tespiti

MADDE 5- (1) Banka ve TKK tarafından bu Karar kapsamında kullanılan krediler ile 4 üncü madde kapsamında ertelenen/taksitlendirilen krediler nedeniyle oluşan gelir kaybı tutarları, kredilerin faiz tahakkuk tarihlerinde, Bankanın tarım kredilerine uyguladığı faiz oranları ile kredi konuları itibarıyla indirim oranları uygulanarak faydalancılara yansayan faiz oranları arasındaki fark esas alınarak hesaplanır. Bu kapsamda kredi kullanan faydalancılar adına yapılan gelir kaybı ödemeleri, Bakanlığın ilgili yıl bütçelerine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır. Banka ve TKK, bu Kararın uygulanması sürecinde, belirlenen ödenek tutarının aşılması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(2) Banka ve TKK, kararlar kapsamında kullanılan kredilere ilişkin bilgileri ve vade/hesap devresi/taksit vadesi sonuna kadar hesaplanmış tahmini gelir kaybı tutarlarını, projeksiyon yapılabildiğini teminen, aylık olarak Bakanlığa iletir.

(3) Ödemeler, Banka ve TKK'nin, kararlar kapsamında kullanılan kredilere ilişkin vade/hesap devresi/taksit vadesi sonuna kadar hesaplanan ve her ay kendi kayıtlarına göre kesinleşmiş gelir kaybı tutarlarını Bakanlıkça bildirilen formatta iletmelerini müteakiben gerçekleştirilir.

(4) Bu Karar kapsamında yapılan ödeme ve ödemeye ilişkin işlemler yıllık bazda Hazine Kontrolörleri Kurulunca incelenir. İncelemeler sonucunda düzenlenen raporlar ile yapılan tespitler Bakanlık, Banka ve TKK tarafından esas alınır. Kararlar kapsamında incelemesi henüz tamamlanmamış önceki yıllara ait gelir kayıplarına ilişkin olarak raporla tespit edilmiş lehte veya aleyhte tutarlar taraflarca faiz hesabı yapılmaksızın ödenir. Raporlar sonucu Banka ve/veya TKK'ye fazla ödeme yapıldığının tespit edilmesi halinde fazla yapılan ödeme, ilgili kuruluş tarafından raporla tespit edilen tutarın kendisine tebliğini takip eden 10 iş günü içerisinde Bakanlığın ilgili hesabına aktarılır/yatırılır. Banka ve/veya TKK'ye eksik ödeme yapıldığının tespiti halinde ise eksik yapılan ödeme, Bakanlığın ilgili yıl bütçesinde gelir kaybı için ayrılan ödenekten karşılanır.

(5) Gelir kaybı uygulamasının sona ermesini müteakip, raporlarla yapılan tespitler kapsamında, taraflar yükümlülüklerini dördüncü fıkrada belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirir.

Diğer hükümler

MADDE 6- (1) Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabında borcu bulunan faydalanıcılara Banka ve/veya TKK tarafından bu Karar kapsamında kredi açılmaz. Ancak, daha önce yayımlanmış kararlar veya Ziraat Katılım Bankası A.Ş. tarafından Hazine kâr payı destekli finansman kullandırılmasına ilişkin kararlar kapsamında borçları ertelenmiş veya yapılandırılmış ya da Yenilenen ve İtfa Planına Bağlanan Alacaklar Hesabına alınmış olan gerçek ve tüzel kişilere bu Karar kapsamında kredi kullandırılabilir.

(2) Bu Karar kapsamında açılan kredilerin, vadesinde/hesap devresinde/taksit vadesinde ödenmemesi halinde, vade tarihinden/hesap devresinden/taksit vadesinden itibaren geciken tutarlar için gelir kaybı hesaplanmaz. Vade tarihinden/hesap devresinden/taksit vadesinden itibaren geciken tutarlar Banka ve TKK mevzuatı çerçevesinde tahsil ve tasfiye edilir.

(3) Faydalanıcıların mevcut kredilerinin, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından çıkarılan Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik çerçevesinde Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabına alınmaları halinde bu krediler gelir kaybı uygulaması kapsamından çıkarılır. Vade tarihinden/hesap devresinden/taksit vadesinden itibaren geciken tutarlar Banka ve TKK mevzuatı çerçevesinde tahsil ve tasfiye edilir.

(4) Banka ve TKK, Tarım ve Orman Bakanlığının bir kayıt sistemiyle (Çiftçi Kayıt Sistemi, Örtüaltı Kayıt Sistemi, Hayvancılık Bilgi Sistemi, Koyun Keçi Bilgi Sistemi, E-İslah Kayıt Sistemi, Su Ürünleri Bilgi Sistemi ve benzeri) takip ve kontrol edilen konularda kullanılan yatırım kredilerinde, işletme döneminden itibaren kredi vadesi boyunca kayıtlılığa ilişkin gerekli kontrolleri yapmakla yükümlüdür. Çiftçi Kayıt Sistemi gibi belirli bir dönemde tamamlanması gereken sistemlerde yeni üretim yılı kaydı için tanınan sürenin sonunda, her zaman kayıt oluşturulması mümkün olan sistemlerde taksit tarihi itibarıyla kayıtlı olunması şartı aranır. Bu kapsamda kayıt şartını sağlamayan ilgili faydalanıcının kayıtlı olmayan üretim yılı için tanınan kayıt süresi sonunda/taksit tarihi itibarıyla kaydının olmaması halinde kayıt süresinin sona erdiği tarih/taksit tarihi itibarıyla Banka ve TKK tarafından kredi konusuna göre kayıtlı olunmadığı tespit edilen krediler gelir kaybı uygulaması kapsamından çıkarılır. İlgili kredi için gelir kaybı uygulamasından çıkarıldığı tarihten itibaren ödenmiş olan gelir kaybı tutarları olması halinde Bakanlığa iade edilir ve kalan vade boyunca gelir kaybı ödemesi yapılmaz. Bununla birlikte bu düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten önce geçerli olan Hazine faiz destekli kredi kullandırılmasına ilişkin yayımlanmış kararlar kapsamında ilgili kayıt sistemlerine kayıtlı olunmamasına rağmen ödenmiş olan işletme ve yatırım kredilerine ilişkin gelir kaybı tutarları talep edilmez.

(5) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının faiz desteği niteliğindeki desteklerinden faydalanan faydalanıcılara bu Karar kapsamında aynı konuda kredi kullandırılmaz. Kredi kullanacak faydalanıcılardan krediyi amacı dışında veya gerçeğe aykırı beyanlarla kullanmadıklarına, aynı konuda diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca sağlanan faiz/kâr payı desteği niteliğindeki desteklerden yararlanmadıklarına, bu desteklerden yararlandıklarının tespiti halinde bu Karar kapsamındaki faiz desteğinin iptal edileceğini kabul ettiklerine dair taahhütname alınır.

(6) Bu Karar ile sağlanan Hazine faiz desteği ödemelerinden, idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç, haksız yere yararlandığı tespit edilen faydalanıcılar, 5 yıl süreyle Hazine faiz destekli kredilerden yararlandırılmazlar. Hazine faiz desteği ödemelerinden haksız yere yararlandığı tespit edilen faydalanıcılar adına ödenmiş olan gelir kaybı tutarları olması halinde, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre Bakanlığa iade edilir.

(7) Bu Kararda yer almayan hususlarda 5411 sayılı Bankacılık Kanunu hükümleri ile Bankanın ve TKK'nın kredilendirme usul, esas ve mevzuatı uygulanır.

(8) Bu Kararın yürürlük tarihinden önceki işlemlere ilişkin olarak tabi oldukları mevzuat hükümlerine göre yapılan veya yapılmakta olan incelemeler sonucunda lehte/aleyhte tespit edilen tutarlarla ilgili olarak, bu konudaki önceki yıllara ait kararlarda yer alan mahsuplaşmaya ilişkin hükümler uygulanmaz.

(9) Banka ve TKK tarafından doğrudan/dolaylı pay sahibi olarak iştirak edilen şirketlere bu kapsamda kredi kullandırılmaz.

Yetki ve sorumluluklar

MADDE 7- (1) Bakanlık, gerekli hallerde bu Kararın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

(2) Bakanlık, üretim konuları bazında Banka ve TKK'ye sağlanacak azami faiz desteği tutarını belirlemeye ve üretim konularına göre faydalanıcı grupları ve özellikli kriterler bazında kullanılacak kredi üst limitlerini belirlemeye yetkilidir.

(3) Bakanlık, bu Kararın uygulanmasıyla ilgili olarak her türlü bilgi ve belgeyi, Banka ve TKK ile gerçek ve tüzel kişilerden istemeye yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu Karar 1/1/2024 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu Karar hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.

ÜRETİM KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		KREDİ ÜST LİMİTİ(TL)
	Yatırım Kredisi	İşletme Kredisi	
SÜTÇÜ VE KOMBİNE SİĞİR YETİŞTİRİCİLİĞİ	50	50	60.000.000
Planlı üretim	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	15	
Atıl işletme alımı	10	-	
Kendi yemini üretme/mera kullanımı	-	5	
Yurt içinde doğan veya genomik testten geçmiş hayvan alımı/kullanımı	5	5	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Yenilenebilir/atık enerji kullanımı	5	5	
Organize tarım bölgesi yatırımları	15	15	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
BÜYÜKBAŞ HAYVAN BESİCİLİĞİ	50	50	40.000.000
Planlı üretim	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	15	
Atıl işletme alımı	10	-	
Kendi yemini üretme/mera kullanımı	-	5	
Yurt içinde doğan hayvan alımı/kullanımı	-	5	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Yenilenebilir/atık enerji kullanımı	5	5	
Organize tarım bölgesi yatırımları	15	15	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK	75	75	50.000.000
Planlı üretim	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	15	
Atıl işletme alımı	10	-	
Kendi yemini üretme/mera kullanımı	-	5	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Yenilenebilir/atık enerji kullanımı	5	5	
Bakanlık ıslah programlarından elde edilen koç/teke alımı/kullanımı	5	5	
Organize tarım bölgesi yatırımları	15	15	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
HASTALIKTAN ARI HAYVAN YETİŞTİRİCİLİĞİ	70	70	80.000.000
Sözleşmeli üretim	-	15	
AB onaylı süt çiftliği	5	5	
Yurt içinde doğan veya genomik testten geçmiş hayvan alımı/kullanımı	5	5	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Yenilenebilir/atık enerji kullanımı	5	5	
Organize tarım bölgesi yatırımları	15	15	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
ARICILIK	50	50	10.000.000
Sözleşmeli üretim	-	15	
Gezgin arıcılık	10	10	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	85	100	
KANATLI SEKTÖRÜ	25	50	20.000.000
Planlı üretim	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	15	
Damızlık yetiştiriciliği	25	25	
Atıl işletme alımı	10	-	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Yenilenebilir/atık enerji kullanımı	5	5	
Bakanlık tarafından geliştirilen yerli hat kullanımı	10	10	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	

SU ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜ	50	50	40.000.000
Planlı üretim	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	15	
Su ürünleri yetiştirme	10	10	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Yenilenebilir/atık enerji kullanımı	5	5	
Avcılık amaçlı gemi tam boyu 12 metreden küçük	10	10	
Av araçlarının markalanmış olması/Balıkçı Gemileri İzleme Sistemi bulunması	10	10	
Kooperatif ortağı/Birlik üyesi	10	10	
Organize tarım bölgesi yatırımları	15	15	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
TEMEL HAYVANSAL ÜRETİM			10.000.000
300.000 TL'ye kadar olan krediler (300.000 TL dahil)	100	100	
300.000 TL'nin üzerindeki krediler	50	50	
Planlı üretim	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	15	
Atıl işletme alımı	10	-	
Kendi yemini üretme/mera kullanımı	-	5	
Yurt içinde doğan hayvan alımı/kullanımı	5	5	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Yenilenebilir/atık enerji kullanımı	5	5	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
KAPALI ORTAMDA BİTKİSEL ÜRETİM	50	50	100.000.000
Sözleşmeli üretim	-	15	
Yurt içi sertifikalı tohum/fide/ fidan kullanımı	10	10	
Organik tarım/iyi tarım/biyolojik mücadele/biyoteknik mücadele uygulamaları	-	5	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Yenilenebilir/atık enerji kullanımı	20	20	
Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi	-	10	
Yağmur suyu hasatı	10	-	
Organize tarım bölgesi yatırımları	15	15	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
YEM BİTKİSİ ÜRETİMİ	75	75	20.000.000
Planlı üretim	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	15	
Yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı	-	10	
Basınçlı sulama sistemi kullanımı	-	10	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
YURT İÇİ SERTİFİKALI TOHUM, FİDE, FİDAN ÜRETİMİ	100	100	80.000.000
SÜS BİTKİSİ, TIBBİ VE AROMATİK BİTKİLER ÜRETİMİ	50	50	30.000.000
Sözleşmeli üretim	-	15	
Basınçlı sulama sistemi kullanımı	-	10	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Organize tarım bölgesi yatırımları	15	15	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	80	100	
MEYVE YETİŞTİRİCİLİĞİ VE BAĞCILIK	75	75	40.000.000
Planlı üretim	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	15	
Yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan kullanımı	10	10	
Basınçlı sulama sistemi kullanımı	-	10	
Organik tarım/iyi tarım/biyolojik mücadele/biyoteknik mücadele uygulamaları	-	5	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	
TEMEL BİTKİSEL ÜRETİM			10.000.000
300.000 TL'ye kadar olan krediler (300.000 TL dahil)	100	100	
300.000 TL'nin üzerindeki krediler	50	50	
Planlı üretim	20	20	
Sözleşmeli üretim	-	15	
Yurt içi sertifikalı tohum/fide/ fidan kullanımı	10	10	
Basınçlı sulama sistemi kullanımı	-	10	
Organik tarım/iyi tarım/biyolojik mücadele/biyoteknik mücadele uygulamaları	-	5	
Kadın çiftçi/girişimci ve/veya Genç çiftçi/girişimci (≤ 40 yaş)	15	15	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	10	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	100	

TARIM MAKİNELERİ (Traktör ayrıık)	50	-	10.000.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	85	-	
TRAKTÖR	25	-	2.000.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	60	-	
BASINÇLI SULAMA SİSTEMİ YATIRIMI	75	-	15.000.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	-	
TARIM MAKİNELERİ PARKI	75	-	20.000.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	-	
ARAZİ ALIMI (BİRLEŞTİRME)	25	-	10.000.000
LİSANSLI DEPOCULUK YATIRIMLARI	50	-	150.000.000
ELÜS KARŞILIĞI KREDİ	-	100	15.000.000
SOĞUK HAVA DEPOSU YATIRIMLARI	50	-	40.000.000
Organize tarım bölgesi yatırımları	15	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	65	-	
TARIMSAL ÜRÜNLERİN İŞLENMESİ	50	50	30.000.000
Organize tarım bölgesi yatırımları	15	15	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	65	65	
SÖZLEŞMELİ ÜRETİM (üretim yaptıran gerçek/tüzel kişi)	-	50	200.000.000
Planlı üretim	-	20	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	-	70	
TARIMSAL ELEKTRİK BEDELİ	-	100	5.000.000
TARIMSAL YENİLENEBİLİR ENERJİ YATIRIMLARI	75	-	15.000.000
Yurt içinde üretilen makine alımı	25	-	
Organize tarım bölgesi yatırımları	15	-	
Birinci derecede tarımsal amaçlı örgüt	10	-	
Uygulanabilecek en yüksek indirim oranı	100	-	
BIYO-TARIM YATIRIMLARI	50	50	15.000.000
TARIMSAL AR-GE	50	50	10.000.000